

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-131-25

UDER57

deregulacja

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela.

Projekt ma charakter deregulacyjny.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Edukacji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela

Art. 1. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 620) po art. 93c dodaje się art. 93d w brzmieniu:

„Art. 93d. 1. Do dnia 31 sierpnia 2027 r. w niepublicznych przedszkolach, szkołach i zespołach, o których mowa w art. 42d ust. 1, nauczycielom, o których mowa w art. 42d ust. 1, można powierzyć prowadzenie zajęć bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w wymiarze nie wyższym niż 9 godzin tygodniowo również na innej podstawie niż umowa o pracę, jeżeli w treści łączącego strony stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy.

2. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 1, prowadzący zajęcia na innej podstawie niż umowa o pracę, musi spełniać warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 3–5. Przepisy art. 10 ust. 8a i 8b stosuje się odpowiednio.

3. Do dnia 31 sierpnia 2027 r. przy obliczaniu łącznej liczby etatów, o której mowa w art. 42d ust. 3, uwzględnia się liczbę godzin zajęć realizowanych przez nauczycieli, którym zgodnie z ust. 1 powierzono prowadzenie zajęć na podstawie innej niż umowa o pracę, traktując każdą zrealizowaną godzinę powierzonych zajęć jako jedną dwudziestą tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć nauczyciela w wysokości 20 godzin.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela jest odpowiedzią na propozycję deregulacyjną dotyczącą zniesienia ograniczenia (do 4 godzin tygodniowo) możliwości zatrudnienia nauczycieli specjalistów, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, na podstawie innej niż umowa o pracę w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy. Ograniczenie możliwości zatrudniania ww. nauczycieli wynika z art. 10a ust. 2 i 3 ustawy.

Dodatkowo tak wykonujący zadania nauczyciele specjaliści obecnie nie są uwzględniani w minimalnej wymaganej liczbie etatów specjalistów, określonej w art. 42d ust. 3 ustawy.

Celem propozycji deregulacyjnej jest ułatwienie zatrudniania nauczycieli specjalistów w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy, co pozwoli na szybsze rozwiązanie problemu spełnienia standardów zatrudniania nauczycieli specjalistów w tych jednostkach.

Z dniem 1 września 2022 r. rozpoczęło się wdrażanie pierwszego etapu standaryzacji zatrudniania w przedszkolach i szkołach nauczycieli specjalistów. Wprowadzenie standardów zostało rozłożone na dwa etapy: I etap od dnia 1 września 2022 r. i II etap od dnia 1 września 2024 r. Zwiększona liczba nauczycieli specjalistów oznacza zwiększony dostęp uczniów do wsparcia w przedszkolu i szkole, bez potrzeby uzyskiwania dodatkowych dokumentów wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, takich jak opinia czy orzeczenie. Niepubliczne jednostki systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy, w niewystarczającym stopniu realizują standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów określone w art. 42d ust. 3 ustawy. Odsetek szkół i placówek niepublicznych spełniających standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów wynosi obecnie 24,03% (źródłem danych jest System Informacji Oświatowej według stanu na dzień 6 czerwca 2025 r.).

W art. 1 projektu ustawy proponuje się wprowadzenie w rozdziale 12 ustawy regulacji o charakterze epizodycznym (obowiązującej do dnia 31 sierpnia 2027 r.) umożliwiającej niepublicznym przedszkolom, szkołom oraz ich zespołom powierzanie nauczycielom specjalistom prowadzenia zajęć bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w wymiarze nieprzekraczającym 9 godzin tygodniowo, także na podstawie innej niż umowa o pracę, pod warunkiem, że w treści łączącego strony stosunku prawnego nie przeważają cechy

charakterystyczne dla stosunku pracy. Nauczyciel specjalista będzie mógł prowadzić zajęcia na tej podstawie, jeżeli:

- 1) nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 2) nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) nie był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy, w okresie 3 lat przed powierzeniem prowadzenia zajęć, albo karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy;
- 4) posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska.

Liczba godzin zajęć powierzonych nauczycielom specjalistom na podstawie innej niż umowa o pracę będzie wliczana do łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów, o której mowa w art. 42d ust. 3 ustawy, z zastosowaniem przelicznika, w którym każda zrealizowana przez ww. nauczyciela godzina stanowi 1/20 etatu, co odpowiada pensum w wymiarze 20 godzin.

Proponowane rozwiązanie będzie wprowadzone na czas określony, tj. do dnia 31 sierpnia 2027 r. Po zakończeniu tego okresu zostanie dokonana ocena efektywności wprowadzonego rozwiązania w celu rozważenia ewentualnego wprowadzenia go na stałe.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Jednocześnie, odnosząc się do § 12 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że projekt ustawy uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Barbara Nowacka, Minister Edukacji Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jan Kosiński-Gortych, naczelnik wydziału, Departament Edukacji Włączającej, e-mail: jan.kosinski-gortych@men.gov.pl, tel. 22 34 74 560 Urszula Nowak-Martyna, główny specjalista, Departament Edukacji Włączającej, e-mail: urszula.nowak-martyna@men.gov.pl; tel. 22 34 74 259	Data sporządzenia 04.07.2025 r. Źródło DER – projekt deregulacyjny Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych RM UDER57
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy jest odpowiedzią na propozycję deregulacyjną dotyczącą zniesienia ograniczenia (do 4 h tygodniowo) możliwości zatrudnienia nauczycieli specjalistów, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, na podstawie innej niż umowa o pracę w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy. Dodatkowo tak zatrudnieni nauczyciele specjaliści w obecnym stanie nie są uwzględniani w minimalnej liczbie etatów specjalistów, określonej w art. 42d ust. 3 ustawy, co po wprowadzeniu projektowanych zmian legislacyjnych również ulegnie zmianie.

Celem propozycji deregulacyjnej jest umożliwienie łatwiejszego zatrudniania nauczycieli specjalistów w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy, co pozwoli na szybsze rozwiązanie problemu wypełnienia standardów zatrudniania nauczycieli specjalistów w tych jednostkach. Sytuacja ta jest szczególnie niepokojąca w kontekście pogłębiającego się kryzysu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, wymagającego specjalistycznego wsparcia w środowisku szkolnym.

Z dniem 1 września 2022 r. rozpoczęło się wdrażanie pierwszego etapu standaryzacji zatrudniania w przedszkolach i szkołach nauczycieli specjalistów. Wprowadzenie standardów zostało rozłożone na dwa etapy: I etap od dnia 1 września 2022 r. i II etap od dnia 1 września 2024 r. Zwiększona liczba nauczycieli specjalistów oznacza zwiększony dostęp uczniów do wsparcia w przedszkolu i szkole, bez potrzeby uzyskiwania dodatkowych dokumentów wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, takich jak opinia czy orzeczenie. Niepubliczne jednostki systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy, w niewielkim stopniu realizują standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów określone w art. 42d ustawy. Odsetek szkół i placówek niepublicznych spełniających standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów wynosi obecnie jedynie 24,03% (źródłem danych jest System Informacji Oświatowej według stanu na dzień 6 czerwca 2025 r.). Aktualizacja danych SIO na dzień 30 czerwca 2025 r.: odsetek szkół i placówek publicznych spełniających wymogi zatrudnienia nauczycieli specjalistów wynosi 63,46%; odsetek szkół i placówek niepublicznych spełniających standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów wynosi 25,56 %.

Spełnianie standardów wg grup podmiotów i organów prowadzących (SIO według stanu na dzień 2.07.2025 r.)

Typ podmiotu	Publiczne				Niepubliczne				Razem			
	Brak std	%_brak std	Spełniony std	%_std	Brak std	%_brak std	Spełniony std	%_std	Brak std	%_brak std	Spełniony std	%_std
Przedszkole	3033	57,18%	2271	42,82%	4293	79,37%	1116	20,63%	7326	68,38%	3387	31,62%
Szkoła podstawowa	2656	30,51%	6049	69,49%	709	59,38%	485	40,62%	3365	33,99%	6534	66,01%
Szkoły ponadpodstawowe	303	35,31%	555	64,69%	646	70,45%	271	29,55%	949	53,46%	826	46,54%
Zespoły szkół i inne placówki oświatowe	1252	27,75%	3260	72,25%	160	58,61%	113	41,39%	1412	29,51%	3373	70,49%
Razem	7244	37,38%	12 135	62,62%	5 808	74,53%	1 985	25,47%	13 052	48,03%	14 120	51,97%

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy proponuje się:

- 1) wprowadzenie możliwości zatrudniania w szkołach i placówkach niepublicznych nauczycieli specjalistów, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy, w wymiarze nie wyższym niż 9 godzin tygodniowo na podstawie innej niż umowa o pracę (umowa zlecenie, umowa B2B);
- 2) wliczanie tych nauczycieli specjalistów do standardów zatrudnienia określonych w ustawie;
- 3) nauczyciele specjaliści będą musieli spełniać warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 3–5 ustawy, tj. nie może toczyć się przeciwko nim postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne, nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, nie byli prawomocnie ukarani karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy w okresie 3 lat przed powierzeniem prowadzenia zajęć, albo karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy, oraz posiadają kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy.

Proponowane rozwiązanie będzie wprowadzone na czas określony, tj. do dnia 31 sierpnia 2027 r. (zatem będzie to rozwiązanie o charakterze epizodycznym zawarte w rozdziale 12 ustawy), aby po tym okresie można było dokonać oceny jego efektywności i rozważyć wprowadzenie go na stałe, a także będzie dotyczyło wyłącznie nauczycieli specjalistów, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy, prowadzących zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Działania na rzecz podnoszenia jakości kształcenia uczniów, z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb, są podejmowane przez wszystkie kraje Unii Europejskiej. Informacje dotyczące systemów edukacyjnych w Europie są zbierane i opracowywane przez EURYDICE, zinstytucjonalizowaną sieć zbierającą, przetwarzającą oraz rozpowszechniającą wiarygodne i porównywalne dane.

Informacje dostępne są na stronie http://www.eurydice.org.pl/systemy_edukacji_w_Europie.

W Niemczech nauczyciele specjalistyczni, tacy jak pedagodzy, psychologowie i logopedzi, pełnią kluczową rolę w systemie edukacyjnym, szczególnie w kontekście inkluzji i wsparcia uczniów z różnorodnymi potrzebami edukacyjnymi. Ich zatrudnienie i kwalifikacje są regulowane przez przepisy federalne i krajowe, które różnią się w zależności od landu. System zatrudniania pedagogów w szkołach niemieckich jest dość zróżnicowany i zależy od rodzaju szkoły, landu (kraj związkowy), a także od poziomu wykształcenia i doświadczenia nauczyciela.

Formy zatrudnienia:

- 1) Urzędnicy państwowi (Beamte); najbardziej stabilna forma zatrudnienia:
 - o Wymogi: obywatelstwo niemieckie/UE, ukończone studia nauczycielskie, zdany egzamin państwowy, dobry stan zdrowia.
 - o Cechy: zatrudnienie dożywotnie, korzystne warunki emerytalne, brak składek na ubezpieczenie społeczne (wymagane prywatne ubezpieczenie zdrowotne), awanse według tabel płac.
- 2) Pracownicy na umowę o pracę (Angestellte)
 - o Zatrudniani na podstawie układów zbiorowych (np. TV-L).
 - o Umowy na czas określony lub nieokreślony.
 - o Dotyczy głównie cudzoziemców i osób niespełniających wymogów dla urzędników.
 - o Niższe wynagrodzenie niż Beamte, ale pełne ubezpieczenie społeczne.
- 3) Zatrudnienie tymczasowe (Vertretungsvertrag)
 - o Umowy na zastępstwo (np. podczas choroby etatowego nauczyciela).
 - o Brak stabilności; czasem pierwszy krok do stałego zatrudnienia.
- 4) Szkoły prywatne
 - o Własne regulacje zatrudnienia.
 - o Większa elastyczność, ale mniejsza ochrona.
 - o Brak możliwości stania się urzędnikiem państwowym.

We Francji główne formy zatrudnienia nauczycieli specjalistów, w tym psychologów i pedagogów:

1. Psycholodzy szkolni – Psychologues de l'Éducation nationale (PsyEN):

Zatrudniani jako urzędnicy państwowi po konkursie. Wyróżnia się dwie specjalizacje:

- o Psycholodzy w edukacji wczesnoszkolnej i podstawowej – pracują w szkołach podstawowych, wspierają uczniów z trudnościami (RASED).
- o Psycholodzy ds. edukacji i poradnictwa zawodowego – działają w szkołach średnich i centrach doradztwa (CIO).

Najpierw odbywają roczny staż, a po szkoleniu w INSPE uzyskują stałą umowę (CDI).

2. Pedagodzy i wychowawcy:

We Francji nie istnieje odpowiednik polskiego pedagoga szkolnego. Ich funkcje pełnią m.in.:

- Conseillers principaux d'éducation (CPE) – urzędnicy państwowi odpowiedzialni za dyscyplinę, frekwencję i działania wychowawcze w szkołach średnich.
- Educateurs spécialisés / Assistants d'éducation (AED) – wspierają młodzież w trudnej sytuacji, zatrudniani na czas określony (CDD), poza służbą cywilną.

Zatrudnienie alternatywne: w razie braku urzędników szkoły mogą tymczasowo zatrudniać pracowników na podstawie umowy czasowej (CDD).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
niepubliczne szkoły i placówki objęte standardami zatrudnienia nauczycieli	7746 Odsetek szkół i placówek niepublicznych, które spełniają standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów wynosi 24,04%	dane Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 11 czerwca 2025 r.	Zwiększona liczba nauczycieli specjalistów oznacza zwiększony dostęp do wsparcia dzieciom i uczniom w niepublicznych jednostkach systemu oświaty. Zwiększenie odsetka szkół i placówek niepublicznych, które spełniają standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został skierowany do zaopiniowania przez reprezentatywne organizacje związkowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440), reprezentatywne organizacje pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423) i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 6) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Projekt ustawy został również przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Propozycja deregulacyjna została zgłoszona przez stronę społeczną. Uzasadnieniem skrócenia terminu konsultacji do 10 dni jest potrzeba wprowadzenia przepisu od 1 września 2025 r., co przy dłuższych konsultacjach byłoby niemożliwe. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na interes społeczny oraz priorytetowy charakter projektu, jak również fakt, iż stanowi on realizację propozycji deregulacyjnej nr MEN-1-288. Proponowane przepisy ułatwią zatrudnienie nauczycieli specjalistów w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, co pozwoli na łatwiejszy dostęp dzieci i uczniów do wsparcia w jednostkach systemu oświaty oraz rozwiązanie problemu spełniania standardów zatrudniania nauczycieli specjalistów w tych jednostkach.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Projektowane zmiany nie spowodują dodatkowych skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projekt ustawy nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zmiany zaproponowane w projekcie ustawy przyniosą korzyści społeczne. Dzieci oraz uczniowie uczęszczający do niepublicznych jednostek systemu oświaty będą mogli szybciej uzyskać pomoc i wsparcie. Zmiana ta pozytywnie wpłynie na życie rodzinne, umożliwiając rodzicom tych dzieci i uczniów szybszy dostęp do nauczycieli specjalistów i skorzystanie z dostępnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej.										
	nauczyciele specjaliści	Przepis – z uwagi na ograniczenie godzinowe – nie narusza systemowego charakteru pracy nauczyciela. Dodatkowo ograniczenie to pozwala odróżnić sytuacje, w których można zastosować umowę cywilnoprawną bez ryzyka naruszenia przepisów prawa pracy. Dzięki temu możliwe jest elastyczne zaspokajanie konkretnych potrzeb kadrowych w niepublicznych										

		jednostkach systemu oświaty, przy jednoczesnym zachowaniu zasadniczej roli stosunku pracy, jako podstawy zatrudnienia w systemie oświaty.
	osoby starsze i niepełnosprawne	Realizacja zaplanowanych działań będzie miała pozytywny wpływ na sytuację uczniów z niepełnosprawnościami przez szybszą możliwość uzyskania pomocy i wsparcia. Realizacja zaplanowanych działań nie będzie bezpośrednio oddziaływać na sytuację osób starszych.
Niemierzalne		–
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Nie dotyczy.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana regulacja może przyczynić się do zwiększenia liczby umów cywilnoprawnych z nauczycielami specjalistami (przede wszystkim psychologami). Proponowana regulacja jest wprowadzana na czas określony (dwa lata szkolne), tj. do dnia 31 sierpnia 2027 r. Po tym okresie będzie możliwa pogłębiona analiza konsekwencji potencjalnego rozszerzenia możliwości zatrudniania nauczycieli na umowy cywilnoprawne, w tym ocena ryzyka trudności z pozyskaniem nauczycieli specjalistów poszukujących miejsc pracy ze stabilną formą zatrudnienia.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie dotyczy.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów ustawy nastąpi po jej wejściu w życie. Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów projektu deregulacji ustawy zostanie przeprowadzona przez analizę: 1) danych gromadzonych za pośrednictwem Systemu Informacji Oświatowej; 2) informacji pozyskanych w ramach kontroli planowych przeprowadzonych przez kuratorów oświaty z wykorzystaniem arkusza kontroli.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Nie dotyczy.		

**Zestawienie uwag do projektu deregulacji Ministra Edukacji
ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (UDER57)**

UZGODNIENIA

	Przepis, którego dotyczy uwaga	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko MEN
1.	Art. 93 d KN	ZNP	Projekt nowelizacji umożliwia zastępowanie pracowniczych stosunków pracy, gwarantowanych przepisami art. 10a ust. 1 KN, umowami cywilnoprawnymi. Dyspozycja projektowanego art. 93 d KN miałyby odnosić się do prywatnych jednostek systemu oświaty i nauczycieli specjalistów, o których mowa w art. 42 d ust. 1 KN. Zdaniem ZNP nowelizacja jest nie do zaakceptowania z następujących powodów: 1) obchodzenia regulacji ustawy Karty Nauczyciela dotyczących zasad wykonywania zawodu nauczyciela, a w szczególności dotyczących kwalifikacji, nadzoru pedagogicznego, awansu zawodowego, czy też odpowiedzialności cywilnej, 2) normatywnej niemożności wykonywania pracy nauczycielskiej na innej podstawie niż stosunek pracy, że względu na charakter pracy i naturę zawodu nauczyciela- z istoty rzeczy zawsze przeważają cechy zatrudnienia pracowniczego, 3) uzależnienia możliwości zatrudnienia cywilnoprawnego od wymiaru pensum,	Ad 1. Uwaga nieuwzględniona. Projektowany przepis art. 93d ustawy – Karta Nauczyciela ma charakter tymczasowy i wyjątkowy – obowiązuje jedynie do dnia 31 sierpnia 2027 r. – i został opracowany w odpowiedzi na bieżące trudności kadrowe, zwłaszcza w placówkach niepublicznych, co skutkuje niskim spełnianiem standardów zatrudnienia nauczycieli specjalistów. Sytuacja ta jest szczególnie niepokojąca w kontekście pogłębiającego się kryzysu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, wymagającego specjalistycznego wsparcia w środowisku szkolnym. Dla porównania odsetek szkół i placówek niepublicznych spełniających standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów, wynosi obecnie 25,41% (według danych z Systemu Informacji Oświatowej – dalej: SIO według stanu na dzień 18 czerwca 2025 r.). Odsetek szkół placówek publicznych spełniających zatrudnienie nauczycieli specjalistów wynosi obecnie 64,00% (SIO według stanu na dzień 18 czerwca 2025 r.). Celem regulacji jest umożliwienie prowadzenia zajęć przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, w sytuacjach, gdy zawarcie stosunku pracy nie jest możliwe lub uzasadnione. Jednocześnie projekt zawiera

		4) normatywnej niemożności nawiązywania umów cywilnoprawnych przez szkoły, będącymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, 5) nawiązanie umowy cywilnoprawnej poprzez organ prowadzący nie stanowi zatrudnienia w szkole, 6) dokonywania nieuprawnionej segregacji pomiędzy stanowiskami nauczycieli, pogarszając warunki zatrudnienia wyodrębnionej grupy pracowników, co stanowi naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu oraz zakazu dyskryminacji, 7) obchodzenia regulacji prawa pracy, zakazujących zastępowania umów o pracę umowami cywilnoprawnymi przy występowaniu cech stosunku pracy, 8) Ponadto ZNP zgłasza uwagę mówiącą, że nie widzi podstaw prawnych dla skrócenia terminu konsultacji do 10 dni.	zastrzeżenia, mające na celu zapewnienie jakości nauczania oraz ochronę interesu dzieci/uczniów tj.: • wymóg spełnienia określonych kwalifikacji zawodowych (zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 3–5 Karty Nauczyciela), • odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących uprawnień i obowiązków nauczyciela (art. 10 ust. 8a i 8b). W związku z powyższym należy uznać, że projektowana regulacja stanowi szczególną i czasowo ograniczoną odpowiedź ustawodawcy na aktualne wyzwania rynku edukacyjnego, przy jednoczesnym zachowaniu podstawowych standardów kwalifikacyjnych i organizacyjnych. Ad 2. Uwaga nieuwzględniona Projektowany art. 93d Karty Nauczyciela zawiera wyraźne ograniczenia czasowe– dopuszcza taką formę zatrudnienia jedynie do dnia 31 sierpnia 2027 r., wyłącznie w przypadku, gdy charakter wykonywanych czynności nie nosi cech stosunku pracy. Umożliwienie zawierania umów cywilnoprawnych w tym zakresie ma charakter wyjątkowy i czasowy, dotyczy wyłącznie niepublicznych placówek. Normatywna zasada wykonywania pracy nauczycielskiej na podstawie stosunku pracy, o której mowa w art. 10a ust. 1 KN, nie zostaje naruszona – projekt nie znosi tej zasady. Przepis jednoznacznie wskazuje, że zawarcie umowy cywilnoprawnej jest możliwe jedynie wówczas, gdy łączący strony stosunek prawny nie nosi przeważających cech stosunku pracy.
--	--	--	--

				Ad 3. Uwaga nieuwzględniona Argument ten nie znajduje uzasadnienia w kontekście celu oraz konstrukcji projektowanego art. 93d Karty Nauczyciela. Ustanowienie limitu godzin (maksymalnie 9 godzin tygodniowo) ma charakter zabezpieczający. Przepis ten nie wprowadza dowolności, lecz przewiduje wyjątek, który – z uwagi na ograniczenie godzinowe – nie narusza systemowego charakteru pracy nauczyciela. Dodatkowo, ograniczenie to pozwala odróżnić sytuację, w których można zastosować umowę cywilnoprawną bez ryzyka naruszenia przepisów prawa pracy. Dzięki temu możliwe jest elastyczne zaspokajanie konkretnych potrzeb kadrowych w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, przy jednoczesnym zachowaniu zasadniczej roli stosunku pracy, jako podstawy zatrudnienia w systemie oświacie. Ad 4 Uwaga nieuwzględniona Uwaga dotycząca normatywnej niemożności nawiązywania umów cywilnoprawnych przez szkoły, będące jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej nie została uwzględniona, ponieważ projektowany przepis odnosi się wyłącznie do niepublicznych przedszkoli, szkół i zespołów. W przypadku tych jednostek, podmiotem zawierającym umowy cywilnoprawne nie jest szkoła jako jednostka organizacyjna, lecz organ prowadzący, który posiada osobowość prawną i zdolność do czynności prawnych. Projekt nie zmienia konstrukcji ustrojowej niepublicznych placówek oświatowych, ani nie nakłada obowiązku zawierania umów cywilnoprawnych przez samą szkołę. Przepis art. 93d KN umożliwia powierzenie prowadzenia zajęć na podstawie umów cywilnoprawnych wyłącznie wówczas, gdy takie
--	--	--	--	--

				rozwiązanie jest prawnie możliwe i zgodne z ogólnymi zasadami prawa cywilnego. Ad 5. Uwaga nieuwzględniona Projektowany art. 93d ustawy – Karta Nauczyciela przewiduje możliwość powierzania nauczycielom specjalistom, o których mowa w art. 42d ust. 1, prowadzenia zajęć bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w niepublicznych przedszkolach, szkołach i zespołach na podstawie innej niż stosunek pracy, o ile charakter zawartej umowy nie nosi cech przeważających dla stosunku pracy. To rozwiązanie projektowane jest jako czasowe – będzie obowiązywało do dnia 31 sierpnia 2027 r. i ograniczone wyłącznie do niepublicznych jednostek systemu oświaty i nauczycieli specjalistów. Wprowadzenie takiej regulacji jest uzasadnione potrzebą zwiększenia elastyczności zatrudnienia nauczycieli specjalistów w placówkach niepublicznych, przy jednoczesnym zachowaniu określonych standardów kwalifikacyjnych i proporcjonalności w zakresie liczby realizowanych godzin. Ad 6. Uwaga nieuwzględniona Projektowany przepis art. 93d nie znosi uprawnień wynikających z art. 10a ust. 1 KN, lecz stanowi czasowe, szczególne rozwiązanie dedykowane wyłącznie niepublicznym jednostkom systemu oświaty oraz określonej grupie nauczycieli specjalistów. Celem projektowanego przepisu jest umożliwienie elastycznego reagowania na potrzeby edukacyjne i organizacyjne tych jednostek przy jednoczesnym zachowaniu warunku spełniania przez nauczycieli
--	--	--	--	---

				wymagań kwalifikacyjnych oraz dopuszczalnego ograniczonego wymiaru powierzanych zajęć. Ad 7. Uwaga nieuwzględniona Projektowany przepis art. 93d wprost zastrzega, że możliwość powierzenia realizacji zajęć nie dotyczy sytuacji, w których przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy. Propozycja ta ma charakter przejściowy i nie narusza podstawowych gwarancji wynikających z art. 10a ust. 1 Karty Nauczyciela. Ad 8. Uwaga nieuwzględniona Wskazany termin wynika z pilnej potrzeby wprowadzenia przepisów deregulacyjnych, które ułatwią zatrudnienie nauczycieli specjalistów w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, co pozwoli na szybszy dostęp dzieci i uczniów do wsparcia w jednostkach systemu oświaty oraz rozwiązanie problemu spełniania standardów zatrudniania nauczycieli specjalistów w tych jednostkach.
2.	Art. 10 KN	Prezes Zarządu Fundacji Dobra Szkoła	Propozycja dotyczy, aby nauczyciele (w tym osoby niebędące nauczycielami) mogli prowadzić zajęcia w szkołach podstawowych dla dorosłych, liceach ogólnokształcących dla dorosłych, szkołach branżowych II stopnia oraz szkołach policealnych, również na podstawie umów cywilnoprawnych. W związku z tym należałoby wprowadzić odpowiedni zapis do art. 10a ustawy Karta Nauczyciela.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga nie dotyczy proponowanej regulacji.

3.	Art. 93 d KN	Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”	1. Naruszenie zasad techniki legislacyjnej Projekt przewiduje po art. 93c dodanie art. 93d w brzmieniu: „Art. 93d. 1. Do dnia 31 sierpnia 2027 r. w niepublicznych przedszkolach, szkołach i zespołach, o których mowa w art. 42d ust. 1, nauczycielom, o których mowa w art. 42d ust. 1, można powierzyć prowadzenie zajęć bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w wymiarze nie wyższym niż 9 godzin tygodniowo również na innej podstawie niż umowa o pracę, jeżeli w treści łączącego strony stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy”. Tymczasem sam art. 93 KN został skreślony przez art. 1 pkt 54 noweli z 14.06.1996 r., która weszła w życie 7.08.1996 r. Przepis ten stanowił, że ilekroć w indywidualnych sprawach pracowniczych nauczycieli jest wymagane uzgodnienie ze związkami zawodowymi, rozumie się przez to związek zawodowy, którego członkiem jest zainteresowany nauczyciel, a jeżeli nie jest członkiem żadnego związku – wskazany przez niego związek zawodowy zrzeszający nauczycieli. Obecnie kwestie te reguluje ustawa o związkach zawodowych. Nie ma absolutnie uzasadnienia, aby materia stosunku pracy nauczycieli specjalistów w klasach integracyjnych była rozwinięciem uchylonego przepisu odnoszącego się do przypadku konieczności dokonania uzgodnień ze związkami zawodowymi w indywidualnych sprawach pracowniczych (sic!). 2. Naruszenie definicji stosunku pracy Zgodnie z art. 42d ust. 1 ustawy z 26.01.1982 r. – Karta Nauczyciela – dalej KN w przedszkolu niebędącym przedszkolem specjalnym, w szkole podstawowej, liceum ogólnokształcącym, technikum i branżowej szkole I stopnia, niebędących szkołami specjalnymi, w szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego	Ad. 1 Uwaga nieuwzględniona Projektowany przepis art. 93d ustawy – Karta Nauczyciela, jest nową jednostką redakcyjną w ustawie, a nie rozwinięciem art. 93. Ma charakter epizodyczny – będzie obowiązywał jedynie do dnia 31 sierpnia 2027 r. Ad. 2. Uwaga nieuwzględniona Argument ten nie znajduje uzasadnienia w kontekście celu oraz konstrukcji projektowanego art. 93d ustawy – Karty Nauczyciela. Ustanowienie limitu godzin (maksymalnie 9 godzin tygodniowo) ma charakter zabezpieczający. Ograniczenie godzinowe, pozwala odróżnić sytuacje, w których można zastosować umowę cywilnoprawną bez ryzyka naruszenia przepisów prawa pracy. Projektowany przepis art. 93d wprost zastrzega, że możliwość powierzenia realizacji zajęć nie dotyczy sytuacji, w których przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy. Propozycja ta ma charakter przejściowy i nie narusza podstawowych gwarancji wynikających z art. 10a ust. 1 ustawy - Karty Nauczyciela.
----	--------------	--	--	---

		oraz w zespole, w skład którego wchodzi to przedszkole lub ta szkoła, zatrudnia się nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych. Szczegółowy sposób wyliczania łącznej liczby etatów określają przepisy art. 42d ust. 4-14 KN. Należy zaznaczyć, że nie wlicza się do niej etatów nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnianych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym (art. 42d ust. 6 KN). Zatrudnia się ich obligatoryjnie lub fakultatywnie zgodnie z przepisami § 7 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym – dalej r.w.o.k.w. Zaś wymiar i rodzaj prowadzonych przez nich zajęć (wynikających z indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego) określa odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego, uwzględniając indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym (§ 7 ust. 8 r.w.o.k.w.).	
--	--	---	--